

1. 20. 8

දුකීය ගෙලකුදුසුතා.

256. එකා. සමය. හත්වා වෙසාලිය. විහරනි මහාචාරු කුටාගාර සාලාය. අර් බො හත්වා සායනායමය. පටිසලාභා වූවිනො යෙනා ගිලානාසාලා තෙනුපසවකම්, උපසඩික්මිජ්වා පැයැදිනො ආසනා නීසිදි, නීසක් බො හත්වා ශික්ෂා ආමතෙකායි: සතො හික්බවේ ශික්ෂා සම්පරානො කාල. ආගමයා, අය. වෛ අම්හාකා. අනුසාසනි.

කාර්ක්‍රම ශික්බවේ ශික්ෂා භෞති; ඉඩ ශික්බවේ ශික්ෂා කාලය කායානුපසයි විහරනි ආතාපි සම්පරානො සතිමා විනොයා ලෙළාකේ අණිරකාදුමනාස්ස.; වෙදනාසු -පේ- විනො -පේ- දමෙලුසු ධම්මානුපසයි විහරනි ආතාපි සම්පරානො සතිමා විනොයා ලෙළාකේ අණිරකාදුමනාස්ස., එව්. බො ශික්බවේ ශික්ෂා සතො භෞති.

කාර්ක්‍රම ශික්බවේ ශික්ෂා සම්පරානො භෞති; ඉඩ ශික්බවේ ශික්ෂා අණික්කනො පටිකකනො සම්පරානකාරී භෞති, ආලාකිනා විලුලාකිනා සම්පරානකාරී භෞති, සයුම්සුද්ධීනා පසාරිනා සම්පරානකාරී භෞති, සඩාවිපන්තාවිවරධාරණ සම්පරානකාරී භෞති, ඇයිනා පිනෙ බාධිනා සායිනා සම්පරානකාරී භෞති, උච්චිරපසසාවකමෙ සම්පරානකාරී භෞති, ගතෙ දිනෙ තීමිනෙකා පුණෙකා ජාගරීනා භාජිනා තුෂ්කීජාවේ සම්පරානකාරී භෞති; එව්. බො ශික්බවේ ශික්ෂා සම්පරානො භෞති. සතො ශික්බවේ ශික්ෂා සම්පරානො කාල. ආගමයා, අය. වෛ අම්හාකා. අනුසාසනි.

තැස්ස වේ ශික්බවේ ශික්ෂානො එව්. සතස්ස සම්පරානස්ස අයමනාස්ස ආතාපිනො පතිනාවනාස්ස විහරනො උපසර්හනි පුබා වෙදනා, සො එව්. පරානාති. උපසනා බො මූළාය. පුබා වෙදනා සා.ව බො පටිව්, ගනා අපටිව්, ක්. පටිව්, ඉමලෙව් එස්ස. පටිව්, අය. බො පන එස්ස අත්තිව්වා සඩානො පටිව්වසමුහුණෙනා, අත්තිව්. බො පන සඩාන්. පටිව්වසමුහුණෙනා. එස්ස. පටිව්ව උපසනා පුබා වෙදනා තුනො තීව්වා හටිස්සනිනි.

1. 20. 8

දුකිය ගෙලංජල සූත්‍රය

256. එක්සමයෙක්ති හාගාවචුන් වහන්සේ වියල්පුර සමීපයෙහි මහවෙනෙහි කුරුගෙෂල්හි වැඩවියන යේක. එකල්හි හාගාවචුන් වහන්සේ සට්ටකල පලසමවතින් නැඟි සිටි සේක් ගිලන්හල වෙන එලඹි යේක. එලභ පැන වූ අස්ථනාහි වැඩුහුන් යේක. වැඩතිද හාගාවචුන් වහන්සේ ගික්ෂුන් ඇමතු යේක. මහණෙනි, මහණ සිං ඇත්තේ මනා දැනුම ඇත්තේ (පරිනිරවාණ) කාලය අරෝක්‍ය කරන්නේ ය. මහණෙනි, මේ තොපට අපගේ අනුශාසනාව යි.

මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් සිං ඇත්තේ වේ ද යන්: මහණෙනි, මෙසය්ලනාහි මහණ කයෙකි කය අනු ව බලනසුපු ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව මනාදැනුම ඇති ව සිං ඇති ව කායලෙවිහි අතිරකාව හා දෙමනස්සය දුරු ගොට වෙයෙයි. වේදනාවන්හි ...සිතෙහි...දහමි දහමි අනු ව බලනසුපු ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව මනාදැනුම ඇති ව සිං ඇති ව දහමි ලෙවිහි අතිරකාව හා දෙමනස්සය දුරු ගොට වෙයේ. මහණෙනි, මෙසේ මහණ සිං ඇත්තේ වේ.

මහණෙනි, මහණ ආකෘත්‍ය නම් මනාදැනුම ඇත්තේ වේ ද යන්: මහණෙනි, මෙසය්ලනාහි මහණ ඉදිරි ගමන්ති පෙරලා ගමන්ති මනාදැනුම ඇති ව කරනසුපු වෙයි. ඉදිරි බැලුම්හි අවට බැලුම්හි මනාදැනුම ඇති ව කරනසුපු වෙයි. අත් පා හැකිලුම්හි දිගහැරීම්හි මනාදැනුම ඇති ව කරනසුපු වෙයි. සහළ පාසිවුරු දැරුම්හි මනාදැනුම ඇති ව කරනසුපු වෙයි. කැමමනි පිමෙනි කඩා කැමමනි රස විදිමෙනි මනාදැනුම ඇති ව කරනසුපු වෙයි. මලමු කිසේහි මනාදැනුම ඇති ව කරනසුපු වෙයි. ගමන්ති සිවුමනි හිඳුමනි නිධිමනි නිධිවැරුමනි කියුමනි නිහඩබැවිහි මනාදැනුම ඇති ව කරනසුපු වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ මනාදැනුම ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, මහණ සිං ඇත්තේ මනාදැනුම ඇත්තේ ය. මේ අපගේ අනුශාසනා යි.

මහණෙනි, මෙසේ සිං ඇති ව මනාදැනුම ඇති ව තොප පමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිතිස මෙහෙයු සින් ඇති ව වෙයෙන ඒ මහණහුට ඉදින් සුවවේදනාවක් උපදී නම් හේ මෙසේ දැනගනී. මට මේ සුවවේදනාවක් උපන. එ ද නියා ය. තො නිසා තො රේ. කුමක් නිසා ද, මේ ස්පර්යය ම නිසා ය. මේ ස්පර්යය අතිස ය, සඩ්බිත ය, පටිච්චම්ප්‍රියස්ස ය. අතිස වූ සඩ්බන වූ පටිච්චම්ප්‍රියස්ස වූ ස්පර්යය නිසා උපන් සුවවේදනාව කොයින් නිත්‍ය වන්නේ දැයි?

සො එළසේ ව සුබාය ව ලටදාය අනිවානුපසේ විහරනී, වයානුපසේ විහරනී, විරාගානුපසේ විහරනී, නිරෝධානුපසේ විහරනී, පටිනිසේයානුපසේ විහරනී; තසේ එළසේ ව සුබාය ව ලටදාය අනිවානුපසේනා විහරනා වයානුපසේනා විහරනා විරාගානු-පසේනා විහරනා නිරෝධානුපසේනා විහරනා පටිනිසේයානු-පසේනා විහරනා විහරනා සො එළසේ ව සුබාය ව ලටදාය රාගානුසංයා සො පහියනී.

තසේ වේ සික්කිවේ ශික්මිනා එච්. සතසේ එච්. සම්පර්කානාසේ අරඹමතනසේ ආතාපිනා පතිතතැසේ විහරනා උප්පරුණ් දුක්කඩා වෙදනා, සො එච්. පර්‍යනාතී: උප්පනා ගො මූළය. දුක්කඩා වෙදනා, සා ව ගො පටිච්ච, නා අපටිච්ච. ක්‍රි. පටිච්ච, ඉමමෙව එසේ. පටිච්ච, අය. ගො පන එසේයා අනිවානුපසේනා පටිච්චමුප්පනා, අනිච්ච. ගො පන සඩ්බනා. පටිච්චමුප්පනා. එසේ. පටිච්ච උප්පනා දුක්කඩා වෙදනා සුවා හවිසේත්තිනී.

සො එළසේ ව දුක්කඩාය ව ලටදාය අනිවානුපසේ විහරනී, වයානුපසේ විහරනී, විරාගානුපසේ විහරනී, නිරෝධානුපසේ විහරනී, පටිනිසේයානුපසේ විහරනී: තසේ එළසේ ව දුක්කඩාය ව ලටදාය අනිවානුපසේනා විහරනා වයානුපසේනා විහරනා විරාගානුපසේනා විහරනා නිරෝධානුපසේනා විහරනා විහරනා විහරනා සො එළසේ ව දුක්කඩාය ව ලටදාය පටිසානුසංයා සො පහියනී.

තසේ වේ සික්කිවේ ශික්මිනා එච්. සතසේ සම්පර්කානාසේ අරඹමතනසේ ආතාපිනා පතිතතැසේ විහරනා උප්පරුණ් අදුක්කඩම-පුබා වෙදනා, සො එච්. පර්‍යනාතී: උප්පනා ගො මූළය. අදුක්කඩමපුබා වෙදනා: සා ව ගො පටිච්ච, නා අපටිච්ච. ක්‍රිස්ත්‍රි පටිච්ච, ඉමමෙව එසේ. පටිච්ච අය. ගො පන එළසේ අනිවානුපසේනා සඩ්බනා පටිච්චමුප්පනා, අනිච්ච. ගො පන සඩ්බනා. පටිච්චමුප්පනා. එසේ. පටිච්ච උප්පනා අදුක්කඩමපුබා වෙදනා සුවා හවිසේත්තිනී.

හේ ස්පර්ශයෙහින් සුවවේදනාවෙහින් අනිස අනුව බලනසුදු ව වෙසෙයි. වැය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙයි. විරාගය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙයි. නිරෝධය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙයි. පටිනීස්සයෙය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙයි. ස්පර්ශයෙහින් සුවවේදනාවෙහින් අනිස අනුව බලනසුදු ව වෙසෙන වැය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙන විරාගය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙන නිරෝධය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙන පටිනීස්සයෙය අනුව බලනසුදු ව අවසෙන ඔහුට ස්පර්ශයෙහින් සුවවේදනාවෙහින් යම් රාගානුසයයෙක් වේ නම් එය ප්‍රතිණ වෙයි.

මහජෙන්, මෙයේ පිහි ඇති ව මනාදැනුම් ඇති ව නොපමා ව කොලඹ් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන ඒ මහජුව ඉදින් දුක්වේදනාවක් උපදී නම හේ මෙයේ දැනගති. මට මේ දුක්වේදනාවක් උපන. එ ද නිසා ය, නොනිසා නො වෙයි. කුමක් නිසා ද, මේ ස්පර්ශයම නිසා ය. මේ ස්පර්ශය අනිස ය. සඩ්බන ය, පටිවච්චමුහෙනා ය අනිස වූ සඩ්බන වූ පටිවච්චමුහෙනා වූ ස්පර්ශය නිසා උපන් දුක්වේදනාව කොයින් තිතු වන්නේ දැ' යි.

හෙතෙමම ස්පර්ශයෙහින් දුක්වේදනාවෙහින් අනිස අනුව බලනසුදු ව වෙසෙයි. වැය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙයි. විරාගය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙයි. නිරෝධය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙයි. පටිනීස්සයෙය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙයි. ස්පර්ශයෙහින් දුක්වේදනාවෙහින් අනිස අනුව බලනසුදු ව වෙසෙන වැය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙන විරාගය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙන නිරෝධය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙන පටිනීස්සයෙය අනුව බලනසුදු ව වෙසෙන ඒ මහජුව ස්පර්ශයෙහින් දුක්වේදනාවෙහින් යම් පටිසානුසයයෙක් වේ නම් එය ප්‍රතිණ වෙයි.

මහජෙන්, මෙයේ පිහි ඇති ව මනාදැනුම් ඇති ව නොපමා ව කොලඹ් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන ඒ මහජුව ඉදින් නොදුක්නොසුව වේදනාවක් උපදී නම හේ මෙයේ දැනගති:

මට මේ නොදුක්නොසුව වේදනාවක් උපන. එ ද නිසා ය. නොනිසා නො වෙයි. කුමක් නිසා ද, මේ ස්පර්ශය ම නිසා ය. මේ ස්පර්ශය අනිස ය, සඩ්බන ය, පටිවච්චමුහෙනා ය. අනිස වූ සඩ්බන වූ පටිවච්චමුහෙනා වූ ස්පර්ශය නිසා උපන් මැදහන් වේදනාව කොයින් තිතු වන්නේ දැ' යි.

සො එසේ ව අදුක්මලපූභාය ව වෙදනාය අනිවානුපයි විහරනි, වයානුපයි විහරනි, විරාශානුපයි විහරනි, නිරෝධානුපයි විහරනි, පටිනිස්සගැනුපයි විහරනි, තස්ස එසේස ව අදුක්මලපූභායට වෙදනාය අනිවානුපයිගෙනා විහරනා වයානුපයිගෙනා විහරනා විරාශානුපයිගෙනා විහරනා නිරෝධානුපයිගෙනා විහරනා පටිනිස්සගැනුපයිගෙනා විහරනා යො එසේස ව අදුක්මලපූභාය ව වෙදනාය අවිර්ජානුයයා සො පහියති.

සො පූබැණු වෙදනා වෙදියති : ය, අනිවාති පරානාති, අනාරෝක්ඩිතාති පරානාති, අනාහිනැඳිතාති පරානාති, දුක්මඟැණු වෙදනා වෙදියති -පෙ- අදුක්මලපූබැණු වෙදනා වෙදියති; ය, අනිවාති පරානාති අනාරෝක්ඩිතාති පරානාති, අනාහිනැඳිතාති පරානාති. සො පූබැණු වෙදනා වෙදියති විසභාජනනා නා වෙදියති දුක්මඟැණු වෙදනා, වෙදියති -පෙ- අදුක්මලපූබැණු වෙදනා වෙදියති විසභාජනනා නා, වෙදියති. සො කායපරියනීකා වෙදනා වෙදිය මාගෙනා කායපරියනීකා වෙදනා, වෙදියාමිති පරානාති, ඒවිනපරියනීකා වෙදනා. වෙදියාමිති පරානාති. කායසේ මෙද උඩ්. ඒවිනපරියාදනා ඉංඛල සංඛලවී සංඛලවීදිතාති අනාහිනැඳිතාති සිනිහවිස්සනීති පරානාති.

සොයාරාපි ගික්කාවේ ගෙලසු පටිචා වට්ටිසු පටිචා ගෙලපුදීපෙ, ක්‍රිංගයයා තහසේසට ගෙලසු ව වට්ටියා ව පරියාදනා අනාභාරෝනිඛායයා, එවමෙව ගො, ගික්කාවේලික්බු කායපරියනීකා වෙදනා වෙදිය මාගෙනා කායපරියනීකා වෙදනා, වෙදියාමිති පරානාති, ඒවිනපරියනීකා වෙදනා, වෙදියාමිති පරානාති. කායසේ මෙද උඩ්. ඒවිනපරියාදනා ඉංඛල සංඛලවී සංඛලවීදිතාති අනාහිනැඳිතාති සිනිහවිස්සනීති පරානාති.

1. 20. 9

අනිවානුතා

257. නිසේසා ඉමා ගික්කාව වෙදනා අනිවා සංඛනා පටිචා සමුප්පානා බයධිමමා, වයධිමමා, විරාගධිමමා නිරෝධාධිමමා, කනමා නිසේසා: පූභා වෙදනා දුක්කා වෙදනා අදුක්මලපූභා වෙදනා ඉමා ගො, ගික්කාවේ නිසේසා වෙදනා අනිවා සංඛනා පටිචාවසමුප්පානා බයධිමමා, වයධිමමා, විරාගධිමමා, නිරෝධාධිමමාති.

යෙනමේ උපරියයෙහින් මැදහත් වේදනාවෙහින් අනිය අනුව බලනසුපු ව වෙසයයි. වැය අනුව බලනසුපු ව වෙසයයි. විරාගය අනුව බලනසුපු ව වෙසයයි. තීරෙයධය අනුව බලනසුපු ව වෙසයයි. පටිනිස්සෙගය අනුව බලනසුපු ව වෙසයයි. උපරියයෙහින් මැදහත් වේදනාවෙහින් අනිය අනුව බලනසුපු ව වෙසයන විරාගය අනුව බලනසුපු ව වෙසයන තීරෙයධය අනුව බලනසුපු ව වෙසයන පටිනිස්සෙගය අනුව බලනසුපු ව වෙසයන ඔහුට උපරියයෙහින් මැදහත් වේදනාවෙහින් යම් අවිජ්‍යානුසයයයක් ගෙ නම් එය ප්‍රහිණ වෙයි.

ඉදින් හේ සූච්‍යවේදනාවක් විදි නම් එය අනිසැ දි දැනගති. නො බැසගන්නා ලදී දි දැනගති. නො පිළිගන්නා ලදී දි දැනගති. ඉදින් දුක්වේදනාවක් රිදි නම් .. ඉදින් මැදහත් වේදනාවක් විදි නම් එය අනිසැ දි දැනගති. නො බැසගන්නා ලදී දි දැනගති. නො පිළිගන්නා ලදී දි දැනගති. ඉදින් හේ සූච්‍යවේදනාවක් විදි නම් (කෙකළපුන්ගෙන්) වෙන් ව එය රිදි. ඉදින් දුක් වේදනාවක් විදි නම ... ඉදින් මැදහත් වේදනාවක් විදි නම වෙන් ව එය රිදි. හෙතෙමේ කය කෙකළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදුනේ කය කෙකළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදිමි දි දැනගති. දිවි කෙකළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදුනේ දිවි කෙකළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදිමි දි දැනගති. කය බිඳීමෙන් දිවි කෙකළවර විමෙන් මතු මෙහි ම සියලු වේදනාවේ නො පිළිගන්නා ලදුදු සිහිල් වන්නාහ දි දැනගති.

මහගෙනි, යම්සේ තෙලන් තිසා වැටියන් තිසා තෙල්පහන දැල්-වෙන්නේ ද ඒ තෙලන් වැටියන් කෙකළවර විමෙන් ප්‍රත්‍යා රහිත ව න්වෙන්නේද, මහගෙනි, එසයයින්ම කය කෙකළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදුනේ කය කෙකළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදිමි දි දැනගති. දිවි කෙකළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදුනේ දිවි කෙකළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදිමි දි දැනගති. කය බිඳීමෙන් දිවි කෙකළවර විමෙන් මතු මෙහි ම සියලු වේදනාවේ නො පිළිගන්නා ලදුදු සිහිල් වන්නාහ දි දැනගති යි.

1. 20. 9

අනිවව සූත්‍රය

257 මහගෙනි, අනිවව වූ සඩිත වූ පටිවච්චමුස්‍යනා වූ බයධම් වූ වයධම් වූ එරාගධම් වූ තීරෙයධධම් වූ මේ වේදනා තුනෙකි. කවර තුනෙක් ද යන්: සූච්‍යවේදනාව ය දුක් වේදනාව ය නොදුක්නාසුව වේදනාව යයයි. මහගෙනි, මේ වේදනා තුන අනිවව ය. සඩිත ය. පටිවච්චමුස්‍යනා ය. බයධම් ය. වයධම් ය. එරාගධම් ය. තීරෙයධධම් ය.